GAZETA

Wielkiego 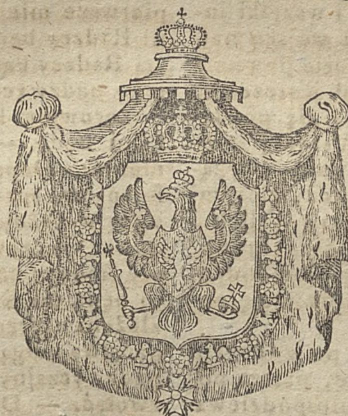 Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 165. — W Srodę dnia 18. Lipca 1832.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 14. Lipca.

Przejeżdżali tu: Cesarsko-Austryacki Koniuszy Broenenberg z Wiednia i Cesarsko-Rossyjski Porucznik Dobrowolski jako kuryerowie z Petersburga do Londynu.

Wiadomości zagraniczne.

Włochy.

Obawiano się tu niedawno związku pomiędzy tutejszém a prowincyonalném wojskiem, szeptano o znalezionych listach i bliskim jakimś wybuchu niespokojności; przyaresztowano kilku żołnierzy i podoficerów, a wojska musiały w zamku St. Angelo na wierność przysięgać; poczém znowu ucichło. Do Brescia i Ferrara przybył oddział Szwajcarów około 400 ludzi wynoszący, i wszystkoby tu jeszcze uszło, gdyby tylko najlepszéj rzeczy, to jest pieniędzy niebrakło. Bogaty bankier Pallavicini ma rządowi papiezkiemu pożyczyć milion piastrów, a Xiążę Piombino ma dać na hypotekę dóbr 300,000 skudów, któreto pieniądze Kapituła ma wyliczyć rządowi papiezkiemu; nakoniec mówią o monopolu na ryby.

Austrya.

Z Wiednia, dnia 6. Lipca.

J. C. Mość Arcyxiężna Zofia, małżonka Arcyxięcia Karola, powiła dziś szczęśliwie syna, którego uroczysty chrzest na jutro wyznaczony.

W Gazecie Lipskiéj dowiadujemy się następującéj wiadomości prywatnéj: „Wszyscy, których tu w najszczerszéj troskliwości los Xięcia Reichstadt obchodzi, twierdzą, że suchoty jego żadnéj nierokują nadziei. Dopókąd jeszcze żył wielki Staudenheim, umiejący przy nader nagłym wzroście konstytucyą osłabionego Xięcia pielęgnować, mógł się spodziewać, że owę niebezpieczną peryodę do 24go roku przeżyje. Jednakże Staudenheim umarł, Xiążę odmienił zachowywanie dyety i przyspieszył pogorszenie, któregoby może uchronić się było można. Smierć jego będzie dla Cesarza, Dziada jego, którego tak wielkim jest ulubieńcem, najdotkliwszą.

Z nad granicy Bosnii.

Po obsadzeniu Bihaczu, miasta stółecznego Kroacyi tureckiéj, wojskiem Sułtana, odbyło toż wojsko uroczysty wchód do Sarajewa d. 5. Czerwca pod radosnemi okrzykami części ludu dotąd pozostałego w wierności. Waleczny Kapitan Ali Basza Izmael Aga i Kapitan Husseinbeg Ressutbegovich weszli na czele ze swymi oddziałami. Wezyr Mah-

mud Basza kazał natychmiast ogłosić rozkaz, w którym rabunek miasta, jako i wszelki inny gwałt przeciwko tamecznemu wojsku najsurowiéj zakazanym został. O losie powstańca Husseinbeg Gradachaz dotąd jeszcze nic niewiadomo. Oddziały zapewne się powiększéj części rozproszyły. — Wszyscy mieszkańcy znaczni z Seraglii i Travnik, należący do partyi powstańców, pomiędzy którymi także znajdować się ma Kaimakan Vilich i Kapitan Duvno, podług wiadomości schronili się do twierdzy Liono, któréj Komendant Kapitan Firdus do ostatniego bronić się postanowił wojskom Sułtańskim.

Z Herzegovina donoszą, że po zdobyciu Sarajewa przez wojska Sułtańskie, partya powstańców niczego dobrego się niespodziewając, massami do Austryi ucieka.

Grecya.

Gazeta del Regno delle due Sicilie donosi z Korfu pod dn. 19. Czerwca: „Stan sprawy greckiéj znajduje się w coraz smutniejszém położeniu. Większa część wojska pod komendą Zavellas będącego, i przeszło trzy czwarte części prowincyi greckich, opiera się wyraźnie jednomyślnie i zbrojno teraźniejszemu rządowi, którego siły w Nauplia, Argos, Grivas, Vasso, Zaimi i t. d. zdają się być ograniczone. Zavella wzbraniał się w Patras przyjąć tamże nadesłaną załogę francuzką, gdyż to prawo do nowego Rządzcy i jego rządu, niezaś do jakowego bądź wojska należy. Podobnież odpowiadano w Koryncie i innych twierdzach. — Stósownie do wiarogodnych i najnowszych listów z Patras i Nauplia, zatkwił Komendant Zavella na twierdzy Patras d. 19. Maja chorągiew Królewicza Ottona, na ktoréj znajduje się Fenix, korona i wieniec oliwny z napisem: „Otton I., Xiążę udzielny Grecyi." Toż samo uczynili inni Komendanci greccy na stałym lądzie Grecyi i w Peloponnezie."

Szwajcarya.

Z Neufchatel, dnia 4. Lipca.

Konstytucyonista Neufchatelski zawiera następujące wiadomości urzędowe: My Adolf Henryk Ernest v. Pfuel, Generał-Porucznik wojsk Najjaśniejszego Króla Pruskiego, Kawaler orderu Orła Czerwonego 2. klassy z dębowém liściem i wielu innych orderów, Gubernator i Generalny Namiestnik w Xięstwie Neufchatel i Valangin etc. etc., oznajmujemy postanowienie Najjaśniejszego Pana z dn. 31. Maja 1832. jak następuje: Artykuł 1. Rada państwa będzie się składała z siedmiu członków i może być powiększoną do dziewięciu. — Art. 2. W Radzie kraju pod niebytność Gubernatora będzie raz na zawsze większością głosów obrany Prezes pierwsze miejsce zasiadał. — Art. 3. Czynni Radzcy będą nadal mieli tytuł „Rzeczywiści Radzcy Państwa." — Art. 4. Będą oprócz tego nadzwyczajni Radzcy, którzy albo tylko honorowymi lub téż departamentowymi członkami będą. — Art. 5. Będą cztery departamenta: Departament spraw wewnętrznych, finansów, sprawiedliwości i policyi, i wojskowy; w każdym departamencie będzie prezydował rzeczywisty Radzca. — Art. 6. Wszyscy Radzcy państwa rzeczywiści i nadzwyczajni będą od Króla mianowani i niemogą być złożeni z urzędu. — Art. 7. Król albo Rada państwa mogą w szczególniejszych wypadkach nadzwyczajnych Radzców do Rady państwa zwołać. — Dan w zamku w Neufchatel, dnia 2. Lipca 1832. — Gubernator v. Pfuel.

Niemcy.

Z Wiesbaden, dnia 6. Lipca.

Dziś zostały publikowane zapadłe wyroki przeciw hersztom i głównym uczestnikom rozruchu tu w miesiącu Maju porobionego, jako i przeciw tym, którzy zamachem obrażającym Deputowanych kraju, przewinili. Najwyższa kara jest więzienie piętnastomiesięczne w domu poprawy, a to trafia osobę jednę; dwie są osądzone na jeden rok, trzy na sześć miesięcy, jedna na cztery, a sześć na trzy miesiące. Nakoniec jeszcze kilka osób osądzono na areszt ośmio i czternastodniowy.

Niderlandy.

Z Hagi donoszą pod dniem 6. Lipca: Nowym Ministrem Króla Angielskiego na miejsce Sir Ch. Bagot przy naszym dworze mianowany został Hr. Bligh. Tenże miał wstępne posłuchanie u Króla, i oddał mu oraz swe wierzytelne listy.

Minister nasz P. Falk wyjechał z Londynu do Włoch dla przywrócenia sobie zdrowia.

Wieść o zawarciu cytadeli Antwerpskiéj przez Belgijczyków się niepotwierdza.

Z Bruxelli, dnia 6. Lipca.

Na posiedzeniu przedwczorajszém przyjął Senat projekt prawa dotyczący się armii rezerwowéj. — Wczoraj wyjechał Król do Antwerpii; pojutrze przybędzie znowu do stolicy. — Zamierza bowiem przekonać się o gorliwości robót fortyfikacyjnych i przegląd wojska odbyć. — Niewątpliwy już opór Króla Holenderskiego w przystąpieniu do ostatnich obrad; jego przygotowania, i postawa nieprzyjacielska tego Rządu, powodują nas do podwojenia czynności naszych. Przed upłynieniem tego miesiąca na wszelki przypadek wojna lub pokój rozstrzygnionemi zostaną. A niepewności wypadku przypisać należy podróż Króla do Antwerpii.

Z Antwerpii donoszą, że 3. t. m. znacznéj osoby spodziewano się w cytadeli, z którego to powodu wszystko w ruchu było. Słychać także, iż Holendrzy na wzgórzu Fort Lille zamknąć mają Scheldę.

Francya.

Z Paryża, dnia 6. Lipca.

Marszałek Soult i Pan Talleyrand wyjechali z Paryża. Pod niebytność Marszałka Soult będzie mu codziennie sztafeta nadsyłana z najważniejszemi interessami jego departamentu. Minister marynarki Hrabia Rigny ma tylko interessa najmniejszéj zwłoki niecierpiące podpisywać.

Temps donosi, że zdrowie Hrabiego Sebastiani codziennie się pogorsza, i że spokojność coraz większą staje mu się potrzebą.

Robiono tu wczoraj zakłady, że od dnia owego do dwóch miesięcy ani nowe Ministeryum utworzonem, ani Izby zwołanemi niebędą, ani też pożyczka zrobioną niebędzie.

Mówią tu o bliskim powrocie Pana Dupin, i wnoszą stąd, że zostanie Prezesem Rady; jednakże niebardzo podobnemi wiary są te domysły; ponieważ pogłoski najwięcéj przez przyjaciół Pana tegoż rozsiewanemi bywają.

Pan Talleyrand oznajmił, że będzie na 15. Października znowu w Londynie. — Pan Durand de Mareuil zastępujący go tymczasowo, odjedzie znowu jako Poseł do Berlina.

Journal du Commerce powiada, że z większą teraz pewnością mówią na giełdzie o rozpocząć się mającéj pożyczce, która się ma składać z półosma milionów rent, i rozpocząć 8. Sierpnia.

Spadanie rent wyjaśnia się doniesieniami kilku tu przybyłych kuryerów z Amsterdamu, którzy mówią, że Król Wilhelm z pewnością wzbrania się przyznać protokóły konferencyjne.

Zapewniają z niejakiem podobieństwem do prawdy, że Xiężna Berry z Jersey, gdzie kilka dni u Pani Ducayla bawiła, do Hagi się udała.

Nowoprzybyłe depesze z Rzymu donoszą, że Papież znowu wymaga natarczywie, aby załoga francuska z Ankony wyszła i nawet grozi przywołaniem obcéj pomocy.

W St. Michael przyaresztowano osobę nader podejrzaną, którą odesłano do Avranches. Gdy ów nieznajomy przyprowadzonym został przed maira, legitymował się paszportem, jako handlerz wina; jednakże groził, że tego nożem przebije, kto go będzie chciał rewidować. Przecież się to stało sposobem przymusu, i znaleziono przy nim 720 fr. wiele listów dotyczących się polityki, i drugi paszport na inne imie wystawiony z opisaniem téj saméj osoby.

Rudnia w Alais dostarcza teraz pewnego rodzaju lanych żelaznych kamieni młyńskich, które do robienia najpiękniejszéj mąki mogą być używane.

Portugalia.

Z Lizbony, dnia 26. Czerwca.

Obwieszczenie Generalnego Intendenta policyi Pana Joaqium Gomez da Silva Belfod: „Ponieważ jest rzeczą stósowną, aby wszelkich użyć środków ku przytłumieniu wszelkiego zamachu, któryby rewolucyoniści do zaburzenia porządku i pokoju sprawić mogli w stolicy, gdyby najezdnicy Azorów zbliżyć się mieli brzegom Lizbony; tedym za zezwoleniem J. K. Mości prócz innych rozporządzeń postanowił: 1) Skoro wieść nadejdzie, że powstańcy do naszych brzegów się zbliżą, natenczas kommissarze policyi wraz ze swymi urzędnikami utworzą ronty do których mogą przybrać mieszkańców stolicy, a którym podług instrukcyi w téj mierze zawierzać można. 2) Wszyscy roaliści pragnąci iśdź na pomoc w obronie J. K. Mości do utrzymania spokojności publicznéj, winni się, jeżeli już do jakiego oddziału wojskowego nienależą, przed kommissarzem swego oddziału stawić, aby tymże przy ich rontach towarzyszyli i byli pomocą. 3) Jak tylko zjawienie się powstańców hasłem ogłoszonem zostanie, zakazaném będzie wszelkie zgromadzanie się po ulicach i miejscach publicznych więcéj niż trzem osobom; wykraczający przeciw temu przykazowi karani będą jako wichrzyciele publicznéj spokojności. 4) Pod tą samą karą i pod temiż warunkami zakazuje się wszystkim nienależącym do jakowego oddziału wojska, ani też do patrolu z obywateli złożonego, pokazywanie się z bronią na ulicy. 5) Kto wyda jaki odgłos rewolucyjny, albo jakowykolwiek czyn rewolucyjny popełni, ma być natychmiast uwięzionym, kommissyi oddanym, od niéj sądzonym i natychmiast ukaranym. 6) Każdy postępek anarchiczny albo nieporządku, popełniony nawet przez dobrzemyślących obywateli, ma być uważanym jako zbrodniczy, godny kary, a interesowi jako i godności słusznéj i świętéj sprawy, któréj bronimy, sprzeciwny.

Anglia.

Z Londynu, dnia 7. Lipca.

Pan Horatio Ross podał prośbę z Szotlandyi, aby obywatelom pierwiastkowe prawo przywróconem było, mocą któregoby mogli swe magistratury sami sobie obierać. Od wieków panowało we wielu stronach Szotlandyi nadużycie, iż magistratury obierały sobie swych następców. To się przed reformą udawało, jednakże teraz by się spodziewać należało zniesienia tego samowładztwa. — Przyjęto wszystkie artykuły, wyjąwszy dwa.

Wieść o śmierci Xiężnéj Ludwiki była zawczesna.

Sir W. Scott pragnął być zawiezionym do swych dobr Albotsford w Szotlandyi. Lekarze zdawali się chcieć na to zezwolić i ma w tym celu najęty być statek parowy.

Rozmaite wiadomości.

Generał Ostrowski napisał list bardzo umiarkowany, ale mocny, do Ministra spraw wewnętrznych, w którym go uprasza, aby mu wymienił przyczynę, poddającą go takiéj proskrypcyi. Nieodpowiedziano nań. — Tymczasem mniema Konst., że niemoże prawo z dnia 21. Kwietnia żadną miarą tak być tłomaczoném, jakoby Ministeryum miało mieć prawo absolutne nad wszystkimi obcymi, którzy tak prawami jako i zwyczajem kraju, równie jak i inni obywatele, przeciw postępowaniu samowolnemu bronieni być powinni.

(*Préc. de Lyon.*) List z Turynu z dnia 27. Czerwca donosi: „Mówią tu bardzo o wojnie przeciw Francyi. Król Karol Albert potajemnie wyjechać miał, jak powiadają, do Medyolanu. Garnizon w Sabaudyi wzmacniają brygadą z Casale. Mówią o odwołaniu kontyngentów i o postawieniu armii na stopie wojennéj.“ — — Zupełnie przeciwnie mówi list z Marsylii. Wzmiankuje, że Rząd Sardyński na wniosek Konsula francuzkiego nakazał Karolistom zgromadzonym w Nizza, toż miasto opuścić. To może być dostatecznym dowodem, że Król Sardyński pragnie w dobrém porozumieniu z Francyą pozostać; i trzeba, aby podobne wieści uznać za błahe, które utrzymują, że sardyńska armia z 60,000 się składa i tworzyć ma przednią straż armii austryackiéj. To tylko jest prawda, że armia sardyńska wyraźnie jest w stanie pokoju i nie z więcéj, jak z 25,000 się składa.

OBWIESZCZENIE.

Grunt do zabudowania przeznaczony, na nowém mieście między gruntem JPana Traeger majstra professyi mularskiéj i manizem dla wojskowych wystawionym położony, 75 prętów 54 stóp miary kwadratowéj zawierający, do fundnszu restauracyjnego budowli należący, drogą licytacyi sprzedanym być ma. Termin licytacyi przeznaczony jest tu w sali sessyonalnéj ratuszowéj

na dzień 7. Sierpnia r. b.

zrana o godzinie 10., na który ochotników kupna z tém nadmienieniem wzywamy, że licytum pierwsze 150 tal. 22 sgr. 6 fen. wynosić, i każdy licytant na zabezpieczenie licytum swego kaucyą w summie 50 tal. złożyć musi.

Inne warunki licytacyi codzień podczas godzin urzędowych w registraturze magistratualnéj przejrzane być mogą.

Poznań, dnia 10. Lipca 1832.

Zastępca Nadburmistrza.
Behm.

OBWIESZCZENIE.

Dnia 16. m. b. w miejscu posiedzeń tutejszego Sądu Ziemiańskiego, przed niżéj podpisanym odbyć się mający termin w celu publicznego sprzedania niektórych juweli, klejnotów i różnych sprzętów srebrnych stołowych, ma być podług ugodzenia się Interesentów na dzień 20. Sierpnia r. b. po południu o godzinie 3ciéj odłożony; do czego ochotę kupna mających zaprasza się niniejszem.

Poznań dnia 13. Lipca 1832.

Referendar. Sądu Ziemiańskiego,
Potocki.

Handel mój tabaki przeniesionym został z domu P. Malinowskiego; upraszam zatem biorących odemnie tabakę, tak tutejszych mieszkańców, jakoteż zamiejscowych, aby mię w nowem mieszkaniu mojem, tem samem zaszczycili zaufaniem, jakiego doznawałem od nich w starem. Skład móy tabaki i tytuniu tak jest dobranym, iż każdego życzenie zaspokoić potrafię. Tytunie sprowadzałem z najulubieńszych zagranicznych fabryk, a tabakę holenderską w tak dobrym gatunku posiadam, jakiego nigdy jeszcze nie miałem.

Jakób Traeger,
na starym rynku No. 57. idąc na Wrocławską ulicę, po lewéj ręce.

Ceny zboża na Pruską miarę i wagę w Poznaniu.

Dnia 16. Lipca 1832.

	Tal.	śgr.	fen.	*do*	Tal.	śgr.	fen.
Pszenica . .	2	—	—	—	2	10	—
Żyto . . .	1	15	—	—	2	—	—
Jęczmień . .	1	5	—	—	1	7	6
Owies . . .	—	27	6	—	1	2	6
Tatarka . .	1	12	6	—	1	15	—
Groch . . .	1	15	—	—	1	25	—
Ziemiaki . .	—	16	—	—	—	20	—
Siana cetnar à 110 ff.. .	—	17	6	—	—	20	—
Słomy kopa à 1200 ff . .	4	20	—	—	5	—	—
Masła garniec	1	7	6	—	1	12	6